

Jakelun mukaan

Ajokortin koodimerkintöjä koskeva muutosehdotus

Liikenne- ja viestintäministeriö lähettää tiedoksi ehdotuksen ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muutokseksi, josta organisaationne voi antaa lausunnon. Muutos koskee ajokortin ehtojen, rajoitusten ja muiden tietojen merkitsemiseen käytettäviä koodeja. Muutosehdotus löytyy liikenne- ja viestintäministeriön verkkosivuilta osoitteesta <http://lvm.fi/lausuntopyynnöt>.

Muutosehdotuksen taustalla on komission direktiivi 653/2015, jolla muutetaan ajokorteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin liitteessä I (3 kohdan ajokortin kääntöpuolta koskevan a alakohdan 12 alakohta) olevia Euroopan unionin harmonisoituja koodeja. Direktiivimuutoksen taustalla on koodien päivittäminen uuden teknologisen kehityksen huomioon ottamiseksi ja koodien hallinnoinnin yksinkertaistamiseksi. Muutoksen toimeenpanon määräpäivä on 1.1.2017.

Muutosehdotuksessa ehdotetaan kumottavaksi asetuksen liitteenä oleva koodit sisältävä liite ja asetuksen 6 § muutettavaksi siten, että siihen sisällytetään kansalliset koodit ja viittaus harmonisoidut koodit sisältävään ajokorttidirektiivin liitteeseen. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2017 alusta.

Lausuntoaika päättyy perjantaina 11.11.2016. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteella [kirjaamo\(at\)lvm.fi](mailto:kirjaamo(at)lvm.fi). Lisätietoja antaa hallitusneuvos Eija Maunu (puh. 040 7164140).

Sabina Lindström
Liikenneneuvos, yksikön johtaja

Liitteet

Muistio

Jakelu

Sisäasiainministeriö
 Oikeusministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Puolustusministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö

Liikenteen turvallisuusvirasto
 Opetushallitus
 Poliisihallitus
 Pääesikunta

Liikenneturva
 Liikennevakuutuskeskus

Suomen Autokoululiitto SAKL
 Hämeen ammatti-instituutin Liikenneopetuskeskus
 Jyväskylän aikuisopisto JAO
 Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry
 Ammattipätevyyskouluttajat ry
 Logistiikan Opetuksen Tuki LOT ry
 Ajovarma
 A-Katsastus Oy
 Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry.
 K-1 Katsastajat ry

Autoliitto
 Taksiliitto
 Suomen Kuljetus- ja logistiikka SKAL
 Linja-autoliitto
 Auto- ja Kuljetusalan työntekijäliitto AKT
 Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
 Moottoriliikenteen Keskusjärjestö

Suomen Motoristit Smoto
 Moottoripyöräkerho 69 ry MP69

EHYT ry
 Suomen Liikennelääketieteen yhdistys
 Suomen lääkäriliitto

Teknisen Kaupan Liitto/Mopo- ja moottoripyöräjaosto
 MP-kauppiaat
 Forteco Finland Oy
 Logistiikkayritysten liitto
 Suomen Paikallisliikenneliitto ry
 Suomen Yrittäjät ry

Id

Liikenne- ja viestintäministeriö

Käyntiosoite
 Eteläesplanadi 16
 (kirjaamo)
 Helsinki

Postiosoite
 PL 31
 00023 Valtioneuvosto

Puhelin
 (09) 160 02

www.lvm.fi
 etunimi.sukunimi@lvm.fi
 kirjaamo@lvm.fi

LUONNOS

EHDOTUS ASETUKSEKSI AJOKORTEISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ajokorteista annettua valtioneuvoston asetusta ajokortin ehtojen ja rajoitusten merkitsemisessä käytettävien harmonisoitujen Euroopan unionin koodien päivittämisen johdosta. Asetuksen 6 §:ään sisällytettäisiin käytössä olevan kansalliset koodit ja viittaus ajokorttidirektiivissä säädettyihin harmonisoituihin koodeihin. Asetuksen liite kumottaisiin. Asetusehdotus liittyy Euroopan unionin lainsäädännön toimeenpanoon.

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

PERUSTELUT

MUUTOKSEN TAUSTA

Muutoksen taustalla on komission direktiivi (EU) 2015/653, jolla muutetaan ajokorttidirektiivin 2006/126/EY liitteen I harmonisoituja koodeja (3 kohdan ajokortin kääntöpuolta koskevan a alakohdan 12 alakohdassa), joilla ajokortin ehdot ja rajoitukset on merkittävä. Asia on valmisteltu ajokorttikomitean teknisessä alaryhmässä. Muutokset on implementoitava 1.1.2017 mennessä.

Kansalliset säännökset ajokortin ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevien merkintöjen tekemisestä ajokorttiin koodin muodossa sisältyvät ajokorttilain (386/2011) 31 §:ään. Pykälän 2 momenttiin sisältyy valtuus antaa tarkempia säännöksiä koodeista ja niiden käytöstä valtioneuvoston asetuksella. Ajokorttimerkintöjä ja koodeja koskeva säännös sisältyy asetuksen 6 §:ään. Yhdenmukaistetut EU-koodit ja kansalliset koodit on sisällytetty asetuksen liitteeseen.

Harmonisoidut koodit

Direktiivimuutoksen tarkoituksena on koodien päivittäminen teknisen ja tieteellisen kehityksen pohjalta niiden hallinnoinnin yksinkertaistamiseksi koodeja poistamalla, lyhentämällä ja toisiinsa sulauttamalla. Päivittäminen koskee erityisesti vammaisten kuljettajien ajoneuvojen mukautuksia ja teknisiä tukilaitteita ja uuden teknologisen kehityksen huomioon ottamiseksi koodit ja alakoodit ovat toimintopainotteisia. Muutoksella pyritään vähentämään vammaisille kuljettajille aiheutuvaa rasitetta mahdollistamalla soveltuvin osin se, että he voivat ajaa ajoneuvoa, johon ei tarvita teknisiä mukautuksia. Nykyaikaisen ajoneuvotekniikan avulla kuljettajat pystyvät ajamaan tiettyjä tavanomaisia ajoneuvoja käyttämällä rajallisesti voimaa esimerkiksi ohjaamiseen tai jarruttamiseen. Käyttöön otettavilla koodeilla sallitaan esimerkiksi kuljettajan tuottamaa enimmäisvoimaa vastaavien ajoneuvojen kuljettaminen, millä parannetaan joustavuutta kuljettajien kannalta, mutta varmistetaan kuitenkin turvallisuuden vaatimuk-

sista. Suurin käyttövoima määritellään koodin yhteydessä Newtowneina ja ajokortissa se näkyy alakoodien yhteydessä, jos niitä käytetään.

Nykyistä koodia 05 alakoodineen on tähän asti voitu käyttää ainoastaan lääketieteellisin syin. Tästä rajoituksesta luovutaan, koska direktiivin perustelujen mukaan koodien käyttö voi parvella liikenneturvallisuutta myös muissa tarkoituksissa. Komission direktiivissä kyseiset koodit siirretään uudeksi rajoitettua käyttöä koskevaksi kohdaksi koodinumeroilla 61-69. Perustelujen mukaan koodin käytön katsotaan voivan vähentää suuririskisiä tilanteita esimerkiksi uusien tai ikääntyneiden kuljettajien kohdalla. Koodeilla voidaan ajaminen sallia tietyissä valaistusolosuhteissa kuten päiväsaikaan tehtävinä ajoina (61), tietyllä rajatulla alueella (62), kieltää matkustajien (63) tai perävaunun kuljettaminen (66), ajaminen moottoriteillä (67), asettaa suurin sallittu ajonopeus (64), ja sallia ajaminen vain toisen vähintään kuljetettavan ajoneuvon ajokortin omaavan henkilön seurassa (65). Rajoitettua käyttöä koskeviin koodeihin sisältyy myös koodi ”ei alkoholia” (68) ja harmonisoitu alkolukkokoodi (69). Harmonisoidulla alkolukkokoodilla rajoitetaan oikeus vain sellaisen ajoneuvon kuljettamiseen, jossa on standardin EN 50436 mukainen alkolukko. Alkolukon käyttöä koskevan rajoituksen viimeinen voimassaolopäivä voidaan ilmoittaa koodin yhteydessä, mutta velvollisuutta siihen ei ole. Harmonisoitua alkolukkokoodia perustellaan sillä, että monissa jäsenvaltioissa on liikenneturvallisuuden tehostamiseksi käynnistetty tai ollaan käynnistämässä ohjelmia, joilla pyritään vain alkolukolla varustettujen ajoneuvojen kuljettamiseen. Yhdenmukaistetun koodin käyttöönoton tarkoituksena on helpottaa alkolukkojen käyttöönottoa ja hyväksyntää.

Kansalliset koodit

Suomessa käytössä oleviin kansallisiin koodeihin ei ehdoteta muutoksia. Kansalliset alkolukkokoodit ovat 111 ja 113, joista jälkimmäinen terveystieteellisenä liittyy alkolukon käyttöön terveystieteellisten tyytymiseksi. Muut kansalliset koodit ovat 103 ajokortin kaksoiskappale, jonka yhteydessä ilmoitetaan kuinka mones kaksoiskappale on kysymyksessä, 105 kuljettajan poikkeuslupaa koskeva koodi, 114 valvottua ajo-oikeutta koskeva koodi, 120 AM-luokan mopon ajo-oikeuden ja 121 AM-luokan kevyen nelipyörän ajo-oikeuden osoittava koodi sekä 131, joka koskee ajokorttilain 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua rajoitusta palo- ja pelastustoimen sekä yleisen järjestyksen ylläpitotehtävien tai huolto- ja korjaamotoiminnan ajoihin Suomessa.

EHDOTUS

Ajokortteja koskevan valtioneuvoston asetuksen 6 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen 1 momenttiin sisällytetään viittaus ajokorttidirektiivin harmonisoiutuihin koodeihin ja 2 momenttiin kansalliset koodit. Harmonisoitujen koodien luetteleminen erillisessä asetuksen liitteessä ei ole tarpeen, koska ne ja niiden käyttöä koskeva sääntely löytyy direktiivin liitteestä. Sen ohella koodit löytyisivät Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilta.

Pykälän 2 momenttiin sisältyviin kansallisiin koodeihin ei ehdoteta muutoksia muuta kuin koodin 114 osalta syystä, että ajokorttilain 15 a § on muutettu ja vastaava säännös löytyy lain 68 a §:n 3 momentista (731/2016). Se koskee alkolukkoehdolla varustettua ajokorttia, joka antaa oikeuden raskaan kaluston ajoneuvon kuljettamiseen ilman oikeutta B-luokan auton kuljettamiseen. Tässä tapauksessa ajokortti on voimassa vain Manner-Suomessa. Suomessa ei tässä yhteydessä ole tarkoitus ottaa käyttöön alakodeja, muulloin kun siihen nimenomaan direktiivissä velvoitetaan.

Asetuksen liite ehdotetaan kumottavaksi.

Nykyisessä 3 momentissa säädetään myöntämispäivää vastaavien merkintöjen tekemisestä ajokorttiin. Sääntely liittyi nykymuotoisen ajokorttilomakkeen käyttöönottoon. Tarpeita asian sääntelyyn ei enää ole.

MUUTOKSEN VAIKUTUKSET

Harmonisointujen koodien muutoksilla helpotetaan tilanteita, joissa nykYTEknologian avulla voidaan korvata aiemmin ajoneuvoon esimerkiksi vammaisuuden perusteella tarvittut muutokset. Tästä voi aiheutua myös taloudellista säästöä. Muutoksilla mahdollistetaan erilaisten rajoitusten asettaminen ajokorttiin terveydellisistä syistä riippumatta. Ehtoja käyttämällä annetaan usein mahdollisuus jatkaa ajamista rajoitetusti tietyissä olosuhteissa, jos ajokorttia koskevat vaatimukset täyttyvät ehtoja käyttämällä. Mahdollisuus jatkaa ajamista helpottaa kulkemista ja asioiden hoitamista erityisesti silloin kun julkista liikennettä ei ole käytettävissä. Ajokorttidirektiivi ei kuitenkaan tunne mahdollisuutta järjestää kuljettajantutkintoja erilaisin vaatimuksin, esimerkiksi lievemmin vaatimuksin siellä, missä liikenneympäristö on vähemmän vaativa. Tästä syystä alueellista rajausta ei voida käyttää tarkoituksella suorittaa ajokortti lievemmin vaatimuksin esimerkiksi hiljaisen liikenteen maaseudulle alueellisella rajauksella.

Ajokokeen vastaanottaja arvioi ajokokeessa taikka terveydellisiä tai toiminnallisia puutteita epäiltäessä hallintalaitteiden käyttöä selvittävässä ajonäytteessä edellytykset ajoneuvon kuljettamiseen ja ajoneuvolle asetettavat vaatimukset tai siihen tarvittavat mukautukset. Ajokokeen vastaanottaja asettaa tarvittavan ajoneuvon varustelua koskevan ehdon tai rajoituksen, joka kirjataan ajoneuvoliikennerekisteriin ja josta tehdään merkintä ajokorttiin koodin muodossa. Käytännössä lääkäri voi myös edellyttää ajoneuvon varustamista tietyllä tavalla, esimerkiksi automaattivaihteistolla, ajoterveysvaatimusten täyttymiseksi. Muut ehdot ja rajoitukset asetetaan esimerkiksi ajokorttiluvan myöntämisen yhteydessä.

Asetuksen liitteen kumoamisesta ei aiheudu kansalaisille epätietoisuutta koodimerkintöjen sisällöstä, koska tieto löytyisi myös Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilta.

TOIMIVALTA: Ajokorttilain 31 §:n 2 momentti.

Valtioneuvoston asetus

ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä

kumotaan ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen (423/2011) liite, sellaisena kuin se on osaksi asetuksissa 1/2012 ja 850/2013, ja

muutetaan 6 § sellaisena kuin se on asetuksessa 1367/2015, seuraavasti:

6 §

Ajokorttimerkinnät ja koodit

Ajokorttiin liitettyjä ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja merkittäessä on käytettävä ajokortti-direktiivin liitteessä I olevan 3 kohdan ajokortin kääntöpuolta koskevan a alakohdan 12 alakohdassa lueteltuja yhdenmukaistettuja Euroopan unionin koodeja.

Vain Suomessa, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta, käytössä olevat kansalliset koodit ovat:

103: Ajokortin kaksoiskappale, jossa koodin yhteyteen merkitään kaksoiskappaleen järjestysnumero;

105: Poikkeuslupa;

111: Alkolukko;

113 Terveysperusteinen alkolukko;

114 Valvottu ajo-oikeus, joka vastaa ajokorttilain 68 a §:n 3momentissa tarkoitettua vain Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta voimassa olevaa ajo-oikeutta.

120: AM-luokka, mopo;

121: AM-luokka, kevyt nelipyörä;

131: Ajokorttilain 5 §:n 4 momentissa rajoitettu ajo-oikeus.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Esittelijä